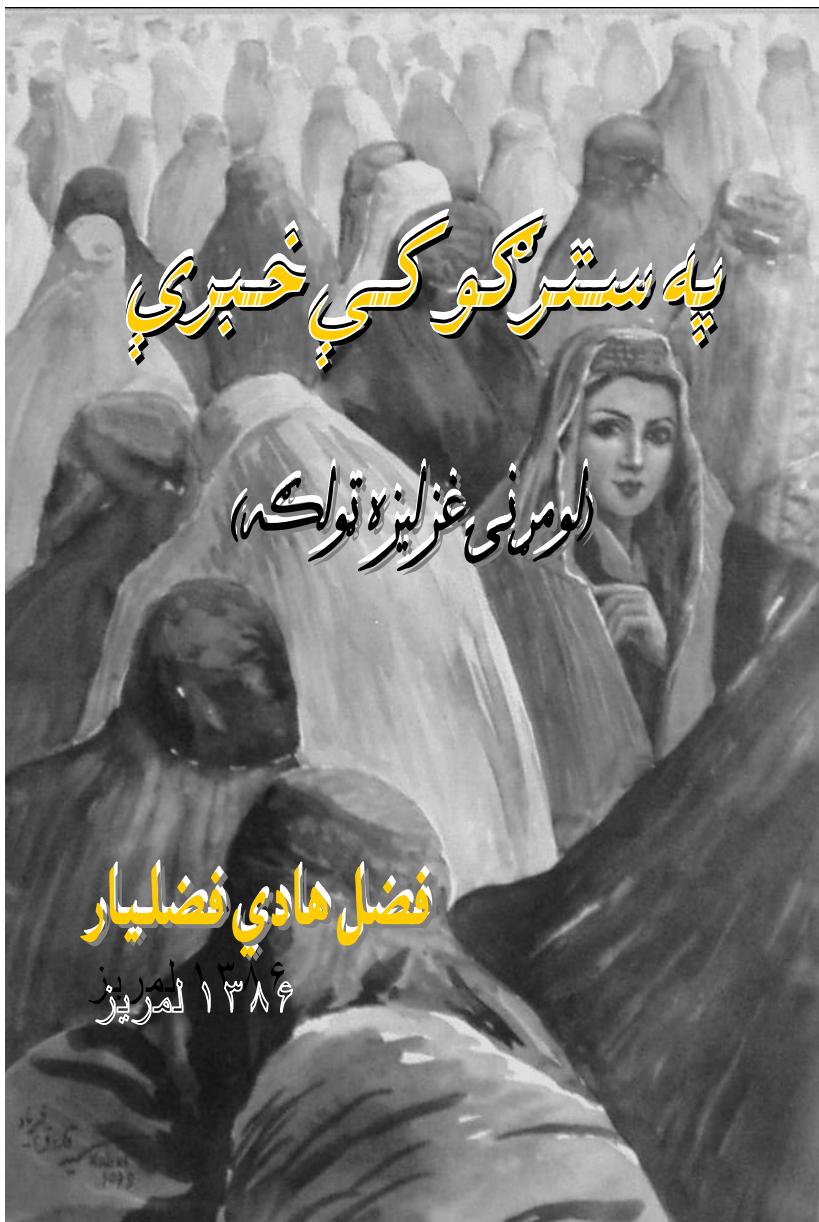

د فضلياں لومنی غزل تولکھ

ب سرچو شی خبری

2

د فضلیار، لومنی غزل تولکھه

په سرچو شې خبرې

3

په انټرنیٹ کې په ایکه کوونکی :

سہیور حبیبی

د فضلیاں لومنی غزل قولکه

دالۍ

دا کتاب هغو دوو گرانو او زړه ته راټپرو
ګلانو ته ډالۍ کوم، چې د یوه یې زه د
احسان پوروي یم او د بل مې تول پښتون

قام:

۱- د هېواد ستر او پیاوړي لیکوال ،
شاعر، خپرونکي، ژپوه او روحاني
شخصيت

امستاد (جیړنډ اچون چېږید)

ته

۲- هغه چاته چې دا هر خه یې په ما
وليکل خو....

د فضلياء لومني غزل قولکه

د فضلیار، لومندی غزل قولکه

گران (فضليار)

غزلیز نوبنستونه

خیني خلک په دې عقیده بسکاري، چې خپل کلتور او مقدساتو ته سپکاوي او يا ستغې سپوري په ادب کې بغاوت دی، او په دې ډېر خوبن وي، چې د باغي شاعر او ليکوال په نوم وېړنداش شي. حال دا چې د ادب ژبه د هنر ده، او هنر له بسکلا پرته بل انځور نه لري. په سپکو او سپورو کې به جذبه وي، خوهیڅکله ورته فن ویلى نه شو، او نه بسکلايیز ارزښت لري. دغه ډول شعرونه په اصل کې له فكري او ايده یالوژيکي ستورنو نه زېړدلي بسکاري، او ادبې بغاوت نه دی.

شاعرانه بغاوت به هم له بسکلا او هم له هنره ډک وي. د بېلګې په ډول د شيخ متی بابا نظم د نصر لودي او شيخ اسماعيل د منظومو په وړاندې یو ادبې بغاوت دی. ځکه شيخ بابا په کایناتو کې د لومړي څل لپاره په سیستماتیک ډول د جمال مشاهده ترسه کړي، او نظم یې له ستر مولانا رومي (رح) سره په سیالۍ د لاهوت په لور په الوت دی. همدارنګه خوشال بابا او بیا ورپسي استاد حمزه درواخله.

خبره به نه اوږدوم، زمونې د ځوانو شاعرانو ترمنځ د بساغلي فضليار غزلیز نوبنستونه ماته یو ډول ادبې بغاوت بسکاره شو، په

د فضليار لومړنی غزل قولکه

په سترگو شې خبرې

7

دی ھول چې نه یې روایت تېر او تکراری سمبول کنلی، او نه یې په فکرد فن ملاماته کړي، هر خیال ته یې د هنرد بنپاپرو لباس و راغوستۍ، خودا فېشن او ارآيش هیڅکله هم پردي نه بشکاري، او نه د چا تقليد دي.

لارې پېلنه او خانګړي ده، له داسي یوه تشخص سره روان ده،
چې د پښتون فطرت د رومان پالني د سترذوق استاخې کوي:
د تروو او بواهی به دومره د چا خوښ نه شي، او نه دغه
ترکيب په رومبيو کې خوب لګي، خو چې کله ورته شاعر په خپل
شاعرانه منطق رنګ اميزي ورکوي، او تصویر تري جوروسي، کتي
مت د (زشت وزیبا) ادبی صنعت ترپولورسي:

ته د تروو او بواهی یې د جانان انځوره!
تل مې د سترگو په رانه سمندرګي کې اوسي

او تردي یې دغه بل انځور لابنکلی بشکاري، چې ملي
احساس یې هم بدراګه کوي:

د يار وصاله ته هم سم د خپلواکۍ غوندي یې
ماته، کې نه بشکاري په سورې د بري کې اوسي

او که د همدغه غزل په یوه بل بیت کې یې د (کم عقلې)
خطاب نه وي، نوزما غوندي خوش باورو خلکوبه په خنه ناخه
دول د عرفان د وجودي تګلاري لاروي گانه:

نورو نه ولې ستا پونتنه وکرم وه کم عقلې
ته خو هر وخت ګوره زما پخپل زړگې کې اوسي

د فضلياں لومنې غزل قولکه

په سترگو شې خبرې

8

د کره کتنې په نیت نه خود نظرماتي په دود به ددي بشکلې غزل يو بل بیت هم په نښه کرم، چې د جانان خیال پکې له مضر چینجي او سر له وچ لړګي سره تشبیه شوي، چې د شعری توکوله مخې هیڅ ارزښت نه لري، خوڅرنګه چې د بناګلي فضلیار له شاعرانه برلاسی او لور استعداد نه بشکاري، په ډېرې لړې پاملنې د غه ستونته حل کولی شي، او ما ورته هغه د چا خبره خکه ورياده کړه، چې د پره ستاینه يې همدله بریک نه کړي، پرپدې چې نور نښه نوبنت رامنځته کړي، او دا الهي (ج) قانون هم دی، چې کاینات يې په یو خل بشپړ او سالم نه دي را استولی، خکه بیا به زمانه د خلاقیت له جوهره بې برخې شي.
د بل هر لور او بالستعداده ویناوال غوندي بشاغلې فضلیار د خپل خانګري فطرت له مخې مشخص تشبیهات، استعارې او نومونې لري، چې دده تصویرونه يې ګنډلۍ شو، داسې نه ۵۵، چې د سوره پخوانې او زاره نوبښونه يې کارولي، چې د شاعري د سقوط نښه وي، همدغه يې ماته یوادبې بغاوت او یانوبنت بشکاري:

راشه چې خپل کلې کې سندرې درته ووایم
ته په بازارونو کې شغارې د چنار غواړې

يو وخت به ددي خاورې شهیدان تول راژوندي شي
يو وخت به زمونې سترګې بیا غږېږي دوى ته خنګه

د فضلیار شاعري په مجموعي ډول د انځور په برخه کې له بشکل و تشبېهات او استعارونه سرشاره ده، او زیارات وخت د غه تشبیه په تمثیل هم اوږي:

د فضلیار لومړی غزل قولکه

په سرچو شې خبرې

9

وايي زما مينه به خپل زړگي کې پته ساتې
دا ساده ګله رانه لپه کې دریاب غواړي

ستالومړۍ خندا شپېلى د اسرافيل وه
يو ئل بيا و خانده شاباس چې ژوندي شم

(په سئن ګوکې خبرې) غزل ټولګه چې له سره تر پایه
وکتل شي، هر ئایا پکې فضليار د یوه پښتون او سپې خللي
ګروهمن په توګه څياند دی، شاعري یې دومره سپې خللي ۵ه،
چې د تقلید بوی همنه لري، داسي نه ده لکه خوتنې او یوسر.
په شاعري کې یې ټولنيز ارزښتونه، مقدساتو ته درناوی په
لوره هنري ژبه تر دې حده دی، چې د څېلې ټولني عکاسي او
انځور یې ګنلي شو. د پتمن ملت تششخص، د ازادی جذبه او د
یرغله ګرو ماتې پکې د یوې حمامې په ډول په څېبودي.
زه په پای کې د غه ژور فکر په لالور خيال بشکلی غواړم، او
ګران فضليار ته له لوی خدای (ج) نه د خوشحال بابا د (پښتون)
او د شاعر اسلام علامه اقبال د (مرد کامل) جوړ بدود دعا کوم.

په شاعرانه ولولو

نامه

پوهنتون مېنه

۱۳۸۶ | ۱۵ | ۳۰

د فضليار لومړي غزل قولکه

د فزل پېغلو هانو ورته لوئی کړي

د سترگو شاعر (فضل هادي فضليار) په ۱۳۷۹ لمریز لپردايز کال، د تنګرهار په عالي لپسه کې زما د دولسم ټولکي زده کوونکي و د وطن په حساب مې هم ورسره اړیکې درلودې او د خوبو اخلاقو خو به يې خه نه وايم.

خدای شته چې هاغه مهال يې پر شاعري، خبر نه وم خوشعر يې لکه چې پت ليکه، خکه د ډېرو نورو پښتنو په څېر، دده په مالت کې هم دي هنر ته په درنه سترگه نه کتل کېږي. خواوس پوه شوم چې فضليار لاډ بر پخوا د هنر د کلې په کوڅو کې د غزل وظيفه ټوله کړې ۵۵.

ما چې دده نوبنتګره، خوبه ژې او غزل بوله شاعري ولیده، نو حیران شوم چې زما مات او ګوډ قلم به کله دومره توان ولري چې د فضليار غونډې ځلمي په تاندہ شاعري هنري او ادبی ليکنه وکړي.

فضليار د ځینو نورو ټخانو شاعرانو په خبر بې دانو بوس نه دي باد کړي ، او نه يې هم اسمان د خیال په تیګو ويشتني.

هغه هر خه ته په خپلوا شوخو هنري سترگو کتلي او هماگسي انځورونه يې تري اخيستي. د خيالي نړۍ د ترڅو او بو په سيند کې يې لامبونه ده وهلي ، بلکې ځان يې د شعر د خواره اباسين تل ته رسولی او اصيلي ملغاري يې ترېنه راوبستي دي.

د فضليار لومړنی غزل قولکه

په سترګو شې خبرې

11

د فضليار شعر اخلاقي، ديني، تولنيز، پښتنی، ملي او حماسي بېگنې لري. د نکريزو، سرو شوندو، شنو خالونو، بنګريو او په بازار کې ډېر نه دی ګرځدلې. هغه هر خه ته د حقiqت په سترګه کتلي او هغه يې د ریالپزم د سروزرو په تله تللي دي.

د فضليار د نقادۍ ژبه اورونه بلوي ، او لکه د خېريو د سکروتو غوندي سري سپرغى بادوي. شعر يې د خوشحال خان د حماسورنګ لري. خوشحال بابا وايي:

څو وانځلي له غليمه انتقام
مرد نه خوب کا نه خوراک کا نه ارام

د فضليار لاندي بيشهه وکوري:

خپلواکي مې د خپل قام راخخه غواړي
له غليمه انتقام راخخه غواړي
باغي روح مې د بدن قفس کې تنګ دی
د وحشت پر ضد قيام راخخه غواړي
ترپايه....

د شعر ژبه يې ډېره سپېڅلي، ساده، روانه او رنډه؛ او د نورو ژبوله اغېزه يې د غزل جامي پاکي ساتلي دي. فضليار که خه هم د عمر زيات کلونه په کوزه پښتونخوا کې تپر کړي خود هنر خوله يې په بېلمازه او بونه ده کنګال کړي. شعر يې د بدیع او بیان په هنري او ادبی صنعتونو داسي پسوللي، چې سري ورته ګوته په غابن پاتې کېږي. د بهه تکړه انجینز او معمار غوندي يې د تشبيې، استعارې او کنایې خښتې په خپلو ځایونو لکولي او د غزل رنګينه مانې يې ورڅخه جوړه کړي ده.

د فضليار لومړۍ غزل قولکه

په ستر جو شې خبرې

12

فضلیار کش هلک دی ، خو په غزل کې یې د ډپرو مشرانو
پر پلونو پل ایبنې ، حیران یم چې دا الهام ورته له کومو
غرونو د غزل بسا پېړو راوري دی وګورئ ، په لاندې غزل کې
د کاظم خان شیدا غوندي بنه پوهېږي خودارته په ډپرو یار روان
دی.

کاظم خان شیدا واي:

هسي نه چې دار محروم په ميدان پرېږدي
که يو سر په تن لري بلند همته

فضلیار صيب هم ورسه مناسبه سیالي کړي ده ، دا واي:

بنه پري پوهېږم چې مې سره په لورد دار روان دی
خوبیا هم شکر دی چې ستاد عشق پر لار روان دی
وطنه! ستا مينه کې ځینې له سرونو تېر شول
د ځینو نورو په همدي نوم کاروبار روان دی

زه ورته دا بيستونه ډالۍ کوم:

داره جنازه مې درنه ونه کړي
څورند تر قیامته داسې بنه یمه
پاتې که دا زور ګرگین له مانه شو
زه به له ميرييس نيكه نه نه یمه

فضلیار په پورته غزل کې خپله ايماني او افغانی دنده په
څومره بریاليتوب سره سرته رسولې ، او هنري ارزښتونه یې
څومره خوندي ساتلي دي. خپل سرد وطن له مينې قربانوي او

د فضلیار لومړی غزل قولکه

په سترجو شې خبرې

13

دار ته په خوشالی روانیږي، خود وطن خرخونکو او بې ننکو دلاتو له مخونو خخه پردي پورته کوي او راتلونکي نسل ته يې ورېژنې:

زما په اند فضليار د شعر خپل خانګړي سبک او بېله لار لري، چې هغه له نورو خخه بېلوی د هغه د شاعري يو خو خانګړنو ته په لاندې دول گوته نیسم د فضليار له شعر نه معلومېږي چې د افغانستان د نورو سیمو لهجې او ګډودونه يې زده دي، او په بېلا بېلو پښتنو سیمو کې راته بلد بشکاري.

نور سختي دلته شپې شوې له دې کلې کلهه ورم
ترخي د ژوند شېبې شوې له دې کلې کلهه ورم
د ژنيو ګلالې خبرې سپېرې شوې فضلياره
شروع پکې نشي شوې له دې کلې کلهه ورم

په پورتنې بیت کې د (ژني) یا د جمعي په بنې د (ژنيو) کلیمه د هېواد په جنوبي سیمو (پکتیا، پکتیکا او خوست) کې مروجه ده. د کمال کړي چې د نورو لهجو رواجولو ته يې هم پام کړي او خپل غزل يې پري رنګین کړي دي په لاندې غزل کې يې کندهاري لهجې ته پام وکړئ:

کندهاري ياران چې کله راپه زړه سی بارا
په هغه دم مې نوزړګۍ ذره ذره سی بارا
ژبه مې ګونګه سی بیخې غزل ويلاي نسم
خو چې تا ووينم غزلې راشېوه سی بارا
ترپايه....

د فضليار لومړنی غزل قولکه

په سرچو شې خبرې

14

همدارنگه په لادې غزل کې يې د کوزي پښتونخوا
د پښتو لهجه را خیستي ۵۵:

هر وخت په کې ملګرو شور ماشور غونته کې دی
دا زړه مې بس د خو شوخانو کور غونته کې دی
سهارنه تر مابسامه مې په ژبه ستانامه وي
هر لفظ يې په ايمان د ټنګ ټکور غونته کې دی
تر پایه ...

همدارنگه د فضليار بله بنه برلاسي په شعر کې داده،
چې مهمل الفاظ يې په ډېرو مناسبو ګليمو پسې تړلي او د
څپل غزل مقام يې پري لور کړي:

نه بسکلي ملي، نه مې خوک تنکي منکي خوبښېږي
خوبیا مې هم دا یو او نیم چتی پتې خوبښېږي
نظم چتیات ګنه ازاد شعر ته اور اچوي
د فضليار خو غزل بوله شاعري خوبښېږي

د فضليار کمال ته حئيرشئ، چې ځنګه بنه يې له (تنکي)
سره د (منکي)، او له (چتی)، سره د (پتې)، مهملي ګليمي راوري
دي.

د فضليار صېب د شعر بله خانګړنه چې د هغه شعر له نورو خوانانو
څخه بیلوی، داده چې هغه په سیاسي مسائلو کې ادبی تراکتونه
مراعتوي، لکه د نورو غوندي ګنځلې نه کوي بلکې د
واقعېتونو له مخه د کنایو او استعارو په ژبه حجابونه
پورته کوي

د فضليار لومړي غزل قولکه

په ستر چو شې خبرې

15

تاسو يې لاندې بیتونه وګورئ، چې په خومره ادبی تراکت سره د گاونډیو هېوادونو په اوږدو د احسان درون پېتني بُدي او د شوروی تګ لورې ورته خړګندوي. دغه رازد جهاد په اتلانو غې کوي چې که له روس نه مو منځ را پولی نه وي، نو کفری لمن به يې له نړۍ خخه نوره هم ټوله شوې وه:

دا خلک دې مونږ ته دعاګانې کړي
مونږ که نه واي روس تر هندوستانه ته
ولې دې افغانه دومړه ژر پربېښود
ستا دونبمن روان و له جهانه ته

دا چې فضليار په یوه علمي او ديني چرګۍ را لوی شوی،
پلار او ترونه يې ديني عالمان او نیکه خو يې د طالبانو او
ملايانو جرنیل و. نو ځکه يې په غزلو کې ډېر مذهبی خړکونه هم
لیدل کېږي.

تاسو وګورئ چې په لاندینیو بیتونو کې يې خومره لور
دينی مفاهیم په ډېر لندو او ساده تکو کې بیان کړي دي:

زړه! خه چې دې خوبنې وي کوه يې خو
پام کوه چې رب درڅخه هیر نشي

فضليار زړه ته د هر خه د کولو اجازه ورکوي خو یواځې يو
شرط پرې بُدي ، چې خدای به نه هیروي. دده کمال دادی چې
همدا یو شرط دومړه جامع شرط دی چې له امله يې سړۍ له هر ناوره
کاره ژغورل کېدای شي. ځکه چې الله د چا په یاد وي نو هېڅکله به يې
لاري نشي.

د فضليار لومړنی غزل قولکه

په سترگو شې خبرې

16

همدارنگه لاتدي بيتنونه يې و گورئ

پرته له تقوا پرته له دين خخه
خوک وايي چې ژوند لکه زقوم نه دی

هغوي ژوندي دي هغوي ژوند او مينه دواړه کوي
د خدائی په لاره کې مړه شوي مونږ ته مړه نه بنکاري
او د اسي نور.

همدارنگه د فضليار له شعر نه د هپواد د ابادي ، ملي ازادي ،
سولي او ارامى و بدمسی راولارېږي ، هپوادوالو ته د بنه او نوی ژوند
زيری ورکوي ، نهيلی په کې ډېره نه ترسټرگو کېږي ، له توپک او جنګ
څخه کرکه کوي او پرڅای يې د کتاب ، قلم او پښتنې حجاب سره
مینه لري :

فضل د خدائی دی د توپک پرڅای ګلاب غواړي او س
چا چې به کلې ورانول هغوي کتاب غواړي او س
داده د لاسه مو د مړه نیکه هدوکې خرڅ کړل
خدازده چې نور راڅخه خه شی انقلاب غواړي او س
ترپايه....

هغه د همدي غزل په پاي کې خپل یو خصوصيت او
خانګړتیاته اشاره کوي او وايي:

نور دی د سترگو او بنو په ژبونه پوهیږي
د فضليار زړه درنه تکه سپین څواب غواړي او س

د فضليار لومنۍ غزل قولکه

په سترجو شې خبرې

17

رینتیا ده چې فضليار سپینې او زړه وړي خبرې کوي ، او له نورو خخه د هغوى د کړنوسپین حساب غواړي په غزل او ورڅينې ژوندکې له هیچا خخه نه وېږې ، د رحمان بابا غوندي نه د چا بې خایه غندنه کوي او نه هم بې خایه ستاینه.

ما چې دده جرئت، استعداد، هنري شوختي او خوبو
اخلاقو ته سوچ کړي، نو داغزلي مې په ذهن راوريدلې ، چې
دلته يې فضليار صيب ته دالي کوم:

نه پېچومي کې تمشوئنه په خور
داده سکوغرود سپينو و اوروچۍ
هره چيغه يې ړلې د پشه کال ده
چې باران ورسره مل شي جوړکړي خور
غارکۍ يې د غزـل ناوـي تـه رـاـوـه
ملـغـلـرـونـه يـې جـوـرـدـیـهـرـیـوـلـهـ
پـهـ قـلـمـ اوـخـلـمـیـتـوـبـ يـېـ بـرـکـتـشـهـ
راتـهـ بشـکـارـيـ دـپـامـیـرـلـهـ غـرـهـ نـهـ لـوـرـهـ
نـنـدارـهـ يـېـ چـېـ پـهـ سـپـينـهـ رـیـرـهـ وـکـړـهـ
يارـمـحمدـ دـېـ دـسـتاـيـلـ وـبـولـيـ وـرـ

زه خپله ليکنه رانګارم او د فضليار صيب د شاعري په هکله دومره وايم، چې هغه واقعاً خوندوره، ساده او بنکلې پښته شاعري کړي ده. زه يې په دواړه مخه بنکلوم او د راتلونکي نسل د ويړ هنري شمله يې ګټم.

په اشعارو کې يې بې خایه ، شډل او بازاری لغتونه نه دي راوري. غزل يې د پښتو ادب لپاره غته پانګه ده. د ریالپزم په رنه لزیپ قدمونه اخيستي او د خپلوا همزولونه يې د غزل لاره

په سترگو شې خبرې

18

بېلە كېرى دە. لە بىارە وتى خۇنخ يې نە دى پېپىسى، د قافىيۇ خوند او د شعر طول او عرض ورنە نە دى خراب شوى. زە ورباندى ويام، مور و پلار او تولۇ پېنتىنۇ تە يې مباركى وايم.

بې عىيە يواخىي اللە دى، انسان كە هر خومره پياورى او تكە شى بىاھم نىمڭىرتىالرى، داسىپە دە پە شعر كې ھم نىمڭىرتىاۋى يى. خوفضلىار خېلۇ نىمڭىرتىاۋە ھم پاخە او ھنرى رنگۈنە ورگىي. زە پە پاي كې دە تاندى ھنرى ھوانى تە د دُعا لاسونە لې كوم او پەلاتىدى ھالى يې لمانئم:

د پىگىي بلا دى واخلەم د شەملە دى را پە سر شە خداى دى وساتە لە سترگو غلىمان دى لە نظر شە لە سېپىن دېرو نە يې وروستە، ھلکان دى نىوي نشى د غزل تورە تېرە كەرە لە خە نور ھەم زىور شە سېپۈمى ونىسە لە لاسە ستوري تول پە خوب وىدە كە د غزل لو لمىر دى خورپە پېنتۇنخوا كې لىرور شە خداى دى دوارە پە جىنت كې كوجى داسىپە درتە وايىي فضلیارە دا كتاب دى مور او پلار تە بختور شە

پەپېنتىنە مىينە

اسناد يار محمد (كوجى)
د كوجيانو كلى، قصبه، جلال آباد

د فضلیار لومۇنى غزل قولكە

د فضليار پېژندنه

فضل هادي فضليار د منځني قد ، سپين رنګ او له خندا
د کي خبرې لرونکي تنکي خواندي؛ چې له ننه درويشت کاله
وراندې يې د محترم مولوي عبدالعزيز په کورني کې شړي ته
ستړگې پراستي دي.

خرنګه چې هغه د سره رود د نوموتی عالم مولوي علی¹
احمد (چې په جرنيل صيې مشهور و لمسى دی، او د یوې
دیني او مذهبی کورني پوري تراو لري؛ نو د بسو او بدوله
پېژندو سره سم يې دیني زده کړي پیل کړي. فضليار د
وخت په تېرېدو سره خان له جوماته بسوونځي ته ورسوو ، د
تګرhar له عالي لېسې فارغ شواود کابل د پوليسيو اکاډمي
جنايي خانګې ته لار).

فضليار خپلې بسوونيزې هڅي نوري هم ګړندي کړي، د
تګرhar پوهنتون تر انګړه ورسپد؛ او اوس د همدي
پوهنتون د انجيئري پوهنځي د پنځم کال زده کړي
(محصل) دی.

فضليار هغه د چا خبره ژوندي مرۍ ده، د لورو زده کړو
ترڅنګ په فرهنګي برخه کې هم د پر فعال دی او د خپلې ژې
سره د بې کچې مينې له امله د فرهنګي ډګر په سرلازو کې
راخې.

په ستر چو شې خبرې

20

هغه مخکي د مينې مجلې د کتونکي ډلي غړي او تر
خنګ يې د پژواک خبرې اژانس پري لاس ژورنالست و. خو
اوسمهال د نړۍ مجلې مسئول مدیر او د څوان کلتوري
خوئښت د علمي او خپرنيزې خانګي مشردی. دغه رازد یو
شمېر نورو خپرونو سره قلمي همکاري هم لري.

فضليار د خپلې شاعري په خپر ډېر خوب او د نرم خوي
څښتن دی. ډېرې خبرې نه کوي، او بې خایه کړتې پړتې
يې نه خوبنېږي. خو د خینو ملګرو په انډ د مينه ناك
طبيعت ترخنګ ډېر شوځ هم دی، او یو شمېر یاران يې له
شوخي. خخه سرتکوي.

په هر حال د هغه خوئنده قلم او ګړندي، فرهنگي هڅې
د ستايلو دي. زه ورته ددي غزل تېولنګي د چاپ مبارکي وايم
او خپله ليکنه د حمزه بابا په دې بیت پای ته رسوم چې
وايسي:

خدای دي مین ډېر کړي چې نېږي کوي
ماته خو نور چل د دُعَانه رائې

نصيراحمد بناد

د څوان کلتوري خوئښت مشر

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

فضل د خدای دی د توپک پر خای گلاب غواپی او
چا چې به کلې ورانول هفوی کتاب غواپی او

وايي زما مينه به خپل زړکي کې پته ساتې
دا ساده ګله رانه لپه کې دریاب غواپی او

چې خپل عزت ، قدر او پت يې په کې ولیدلو
په اروبا کې ګوره پېغله نور حجاب غواپی او

اول يې وېل راچه لیلام يم په تاوان يم ياره
د هري خولي د هري غېږ رانه حساب غواپی او

دده د لاسه مود مره نیکه هدوکي خرڅ کړل
خدازده چې نور راخخه خه شی انقلاب غواپی او

هغه بي عقله چې له تانه يې خان بشکلی ګانه
دادی راغلی دی، مافي هغه ګلاب غواپی او

نور دي د سترګو او بنو په ژبو نه پوهېږي
د فضليار زره درنه تکه سپین خواب غواپی او

د فضليار لومنى غزل قولکه

1

کاش په هر اشنا مې گران لکه ماشوم شم
کاش د هر دېمن پر سر لکه اتوم شم

د دی خپل زړگی په زړه کې به مې اوسم
کاش جانانه دومره خور لکه ستا نوم شم

غواړم ستا په شان پري ځان ته واده کرم
غواړم سم د کوه قاف د پاچا زوم شم

پولادي زره مي پوبنتنه درنه کاندي
چي دا ولی ستا په مخ کي لکه موں شم؟

خوان ظالم او کبرجن راته بـکاریپوی
خو چی ستا کبر رایاد شی ، نو مظلوم شم

پر سینہ دی سپین کہ تور ٹیکری خوبنپری؟
راتہ وایہ چی په دی دواڑو کی کوم شم؟

فضلیاره خیر که اوس ورته هیچ بنکارم
خو که وخت راغی، نو بیا به ور معلوم شم

د فضیلار لومنی غزل تولکه

د وخت نادودو ناکردو کې به ترکله اوسي
نور به مې روح او جسد دواړه یو تر بله اوسي

ستا تول غمونه چې هر یو یې لکه غره غوندي دی
زما د زړه کونج کې څائېږي بل څای خلله اوسي

تر خو چې هاغه پوري غره کې خونخور باز اوسبېږي
د سولې شنه کوتره دي کلې کې کله اوسي

خدایا! د هر مین برخليک د هاغه باغ په خپر کړې
چې د نري چنار تر څنګ پکې شنه وله اوسي

رب دي زموږ د چم پر بشکلو باندي ورحمېږي
د بشکلګانو قاتلان بیا ډله ډله اوسي

ته بي وفاد فضليار له زړه چې لاري نو خه؟
هاغه ده هلته پر هماغه ځای اوس بله اوسي

د سايں او تکالوژۍ اسلامي پوهنځن

د فضليار، لومنې غزل قولکه

د مصطفی سالک پر لیکه

پوهېږي اوس مې خنګه بې له تانه زندګي ده?
جانانه! وه جانانه! بلا گرانه زندګي ده

د سترګوله يو رپ سره يې خوکسو نه واخلي
دادي وطن د خلکو خه ارزانه زندګي ده

پښتون يې چې ونه ګمنې کوم بل خه ورته وايه
د چا چې بې حجري او بې اذانه زندګي ده

چې يار يې وي ، کوکنار يې وي او رحم پر خوارانو
د داسې خلکو بالکل بي ارمانه زندګي ده

د فضلياء، لومنې غزل قولکه

بې مینې ، بې لتانه ، بې لە ياده دې جانانه
بې عقله او بې روحه بې وجدانه زندگى ده

چې نه پکې عزت وي ، نه غيرت او نه مېرانه
هغه گورئ ملګرو بې ايمانه زندگى ده

سره له دې چې دکه ده له رنځه فضلياره
خوبیا هم گوره مینه خه کامرانه زندگى ده

د فضليار، لومنې غزل قولکه

داسي خونه ده چې تنها مې په زړگې کې اوسي
ته په ګلاب ، ته په شفق ، ته په سپرلي کې اوسي

ته د تروو اوبو ماھی يې د جانان انځوره !
تل مې د سترګو په رانه سمندرګې کې اوسي

زړگیه! توله ورڅ کې یو سات هم په خپل ئای نه يې
بس همېشه د يار د غاري په ځونډي کې اوسي

د جانان خیال، مضر چینجیه! پام چې مات يې نه کړې
خومره بې پامه مې د سر په وچ لرګې کې اوسي

د يار وصاله! ته هم سم د خپلواکۍ غوندي يې
ماته کې نه بنکاري په سیوري د بري کې اوسي

نورو نه ولې ستا پونتنه وکرم وه کم عقلې!
ته خو هر وخت ګوره زما په خپل زړگې کې اوسي

اوره! د تولو عاشقانو کې دې وخت تېر کړې?
کنه تنها د فضليار په اسوپلي کې اوسي

د فضليار لومني غزل قولکه

ته رانه واخلي د فرېب او دا د چل ملګري
خاوندہ راکړي په زړه سپین لکه ململ ملګري

والله پر ما باندي خو زور د رقیب نه رسپدو
زما خلاف ورسره يو شول زما خپل ملګري

ستا له نظره ولې پت گرخي پوهېږي په دي؟
زما زړګۍ همېشه خان ساتي له غل ملګري

که امریکا، روسيه او چین خپلوا کې هر خنګه وي
زمونې خلاف ګورئ بیا تول دي يو د بل ملګري

د ازاد شعر غوندي کاره واره مې نه خوبنېږي
غواړم خواړه او په لار سم لکه غزل ملګري

د دولسم ، لسم او اووم یاران به خنګه هبر کړي
د فضليار چې اوس هم یاد دي د اول ملګري

د فضليار لومنې غزل قولکه

تول خوى او خواص دې بس همدا بىس دى بدل مە شە
نيت د بل ملگري دې هيچكلە درته غل مە شە

زلفي ، شونهېي ، زنه او دا سره سره اننگي دواړه
تول دې ګل او ګل شە، خو په سترگو کې دې ګل مە شە

زړه دې لپونى بىس دې چې ليکې لپونى غزل
عقل دې اللہ وساته عقل دې پاګل مە شە

څه چې دې په زړه کې وي پوره دې ارمانونه شە
هر څه دې خدای درکاندي، خورا درته اجل مە شە

نظم، بگتى او نور د دوى په خېر شعرونه دې
شي دې ، پروا نه کوي خواوري دې غزل مە شە

دا دُعا په نيمه شپه کې شوي فضليار ته ده
ده هم پري آميين کړي چې توري دې خجل مە شە

د فضليار لومنى غزل قولکه

بس يو ارمان له خدایه غواړي بل ارمان نه لري
زړه مې جانان له خدایه غواړي بل ارمان نه لري

د خلکو مینځ کې جنګ، جګړې او په اخو کې جړکه
دا ملکان له خدایه غواړي بل ارمان نه لري

دا جينکی چې په لمانځه کې دُعاګانې کوي
دوی هلکان له خدایه غواړي بل ارمان نه لري

چې ډک له مینې محبت نه وي بس هر یو شاعر
د اسي جهان له خدایه غواړي بل ارمان نه لري

فضليار تل یو پرمختللی او سوکاله غوندي
افغانستان له خدایه غواړي بل ارمان نه لري

د فضليار لومړی غزل قولکه

راشه د گل غوندي سپرلي غوندي بشر دربنيم
خان ته دي وکوره بس دغه شان نفر دربنيم

د زلفو ورپخو کې يې پت ساته که روغ مې غواړي
دا لمرين مخ دا د مېن د مرګ خطر دربنيم

عجب مقتول دی، خپل قاتل لکه ايمان پري ګران دی
مرپي ا خو خپل زره او دا ستا مراوي نظر دربنيم

په هفي ژمنې دي بلا مازىگري واونستل
تا چې ويل همدا راتلونکى مازىگر دربنيم

باور مې نشي چې له تور غره نه دي کم وي ګرانې!
ستا په سينه کې دا د تورو تېرو غر دربنيم

ته يې خوبنېږي ((لمر)) په تا باندي مين دی ګلې!
دا چې دا خمکه باندي ګرخي دغه لمر دربنيم

د فضليا، لومني غزل قولکه

دا امکان شته چې د دېمن لاسونه بنکل شي رانه
د چا لپاره به سرکوزی هم اتل شي رانه

تا به خوشحال ساتم که ته چېرته خفه شوي رانه
کېدای شي ياره چې د ژوند ډپوه مې ګل شي رانه

افغانستان په خېر ويچار زړه مې په دې سوچ کې دې
چې ګاونهي لپوان به منعه په خه چل شي رانه

کله چې لست د ګلو ليکمه ، نو نه پوهېږم
چې ستا نامه ولې په ټولو کې اول شي رانه

جانانه! ستا راخپلول خو دومره سخت کار نه دې
خیر که په دې عمل پردي دغه ټول خپل شي رانه

هغه خبره دې رینښتیا شوه چې ویل به دې تل
له خپله لاسه به (فضل) غریب پاګل شي رانه

د فضلياء لومنۍ غزل قولکه

په زوره کور پري جورپوي خه ستمگره ده يار
يو خوك مي زره کي لاس وهي لکه کودگره ده يار

اوسم تر کورونو رسپدلې په دېرو کې کېږي
زمونې د مينې کيسه تېرہ تر ګودرہ ده يار

زما د زره باغي مرغه چې يې تابع کړ خان ته
دا د ظالم لور ګوره خومره زوروره ده يار

طبيبه ! يار هېرول خه مانا خپل خان کرمه هېر?
زما له واکه خخه دا بهر خبره ده يار

د فضليا، لومني غزل قولکه

پام چې د شبخي مخکي خه ورانه خبر ونه کړي
چې همدا اوس راکوزه شوي له ممبره ده يار

چتی غوشه یې زړه ا په ما کې خه گُناه خو نشته
په نه خبره رانه هسي مروره ده يار

انجینری غوندي خو وخت د فضليار نه نيسې
غزل ليکل خو د یوې شبې خبره ده يار

نکرهار پړه شون

د فضليار لومني غزل قولکه

الله خبر چې هر سړی پسخپږي دوی ته خنګه
دا زړونه له سینې نه ورکولپږي دوی ته خنګه

دا بسکلې د اسمان خو مونې ته ستورو غونډې بسکاري
چې بسکلې ددې ئځکې به بسکارېږي دوی ته خنګه

مشرانو خو خپل زړونه په دې خلکو بهه تشن کړي
ډک زړونه ددې خلکو به خوتېږي دوی ته خنګه

دا مستې جينکۍ چې یو پر لاس کړي نو دوه مات کړي
بنګرو نه مړوندونه به ډکېږي دوی ته خنګه

یو وخت به ددې خاورې شهیدان ټول راژوندي شي
یو وخت به زمونې سترګې بیا غړېږي دوی ته خنګه

دا خلک فضليار غونډې مینو ته حیران دي
چې شوخي به په زړونو کې منجېږي دوی ته خنګه

د فضليار لومړی غزل قولکه

بنه پري پوهېرم چې مې سر په لور د دار روان دی
خوبیا هم شکر دی چې ستا د عشق پر لار روان دی

وطنه! ستا مينه کې حئيني له سرونو تېر شول
د حئينو نورو په همدي نوم کاروبار روان دی

خنگه به وويني بنه ورخ زمونې غت خيتمي مشران
چې ورپسي د مظلومانو لوی ازار روان دی

اوسم د پيسو له شماره وتي ده خبره نوره
اوسم د موتيرو او کورونو دلته شمار روان دی

لكه چې بیا بی اوږيدلې د چا مسته غزل
فضليار ګوره پر لار هغسي څمار روان دی

د فضليار لومړي غزل قولکه

تر او سه زرونه د اغيارو لا ساره نه بنکاري
لامې د زره په غوبنو دوى راته ماره نه بنکاري

هغوي ژوندي دي هغوي ژوند او مينه دواوه کوي
د خدای په لاره کي مره شوي مونږ ته مره نه بنکاري

او سخومې دادی له سینې خنځه غټه شۍ ورک شوي
او س دی هم تا ته مره کاته لکه چې غله نه بنکاري

پام کوه بیا دې په سینه چې لوونګ ځورند نه کړي
د پاچاهی پر تخت مې مانه بل خه بنه نه بنکاري

لکه لپوه وهی توپونه هر یو بېکلې پسې
دا په سینه کې مې پروت شۍ خو مانه زره نه بنکاري

خدای خبر ولې فضلياره په تا خه شوي دي
او س دی برېتونه د پخوا په خېر کاره نه بنکاري

د فضليار لومړی غزل قولکه

نه بسکلی ملی ، نه می خوک تنکی منکی خوبنیږي
خوبیا می هم دا یو او نیم چتی پتمی خوبنیږي

هغه یاري نه ده چې خوک پکې ونه ځوریږي
ما ځوروه زما یاری کې اسویله خوبنیږي

خوک احمدزی، خوک ستانکزی ، خوک خوګیانی خوبنیوی
زما په ټولو پښتنو کې اپرېدي خوبنیږي

له مجبوری او احتیاجی خخه امان غواړمه
خو خپل جانا نه می زاری او مجبوري خوبنیږي

زه به دې غم اخلمه ، درد اخلم ، بلا اخلمه
سپینه خولگی خودې اشناد هر سړي خوبنیږي

نظم چتیات ګنې ، ازاد شعر ته اور اچوی
د فضليار خو غزلبوله شاعري خوبنیږي

د فضليار لومړی غزل قولکه

تا هېرولى نشم گرانه تا به لا يادوم
روح به ستاييمه ، ضرور به خپله سا يادوم

مخكى ھېر بنه وم چې وزگار به شوم راياده به شوي
اوسم چې تسپي اروم پام مې شي چې تا يادوم

خلکو ته ناست يم له سهاره تر مابسامه پوري
ورته لگيا يم نور نو خەخوستا جفا يادوم

په ژوند خوستا هېرول بالكل ده ناشونې خبر
له مرگه پس به هم په ژبه مسيحا يادوم

ستاد يوي خولي شکرانه کې زه يوه شپه توله
خادر په سر كرم د جومات کونج کې الله يادوم

تافضليارتە مې هم خولە او هم خپبەرە دركەرە
ته راتە هاغە يادوھ او زه به دا يادوم

د فضلىار لومنى غزل قولكى

سترگي خونه دي ، تباхи ده ، بربادي د خلکو
د غنم لو غوندي پري يار زرونه ربيي د خلکو

يوه پوبتنه مې په زره کې ده رينتنيا به وايې
دا چې منگي دي ڈېر مات کري که زړگي د خلکو؟

دا ئني ئني چاپلوسي لکه هنر غوندي وي
دا ئني ئني خو چتمي خپلی څتمي د خلکو

منم چې (مسته) يې خو پام ګرانې چې سهوه نشي
هغه (حیا) ده چې زړگي همېشه وړي د خلکو

د فضلياء لومنى غزل قولکه

لگیا دی غارو کې یې هار د غلامی اچوي
خو په وینا کې ستایي دغه ازادي د خلکو

زمونې په چم کې خود هر چا تکه زېړ اوښتني
خدازده په خه وي داسې تک سره اتشګي د خلکو

هیڅ پروا نه کړي فضلياره که یې وخت ګنې سپک
خیږ دی رسپږي تر خالقه اسویلی د خلکو

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

ما که قلندر غواړي او ما که تل خُمار غواړي
ما که بې پروا له نړۍ، ما که تل هوبنیار غواړي

ای د جانان یاده ! نو یو اخې به مې نه پرېږدي
راشه، که مې چېرته د غزل سپه سالار غواړي

افرين افغان څوانه! همدا د وطن مينه ده؟
خپل وطن ويچار پرېږدي، پردي وطن کې کار غواړي

راشه چې خپل کلې کې سندري درته ووايم
ته په بازارونو کې شغاري د چنار غواړي

بس کره فضلياره کوم بل خه خو هم تري وغواړه
خو پوري به خدای نه دُعاګانو کې یو یار غواړي

د فضليار لومړي غزل قولکه

ان تر سهاره ستا له ياد او اداگانو سره
لگيا يم ټوله شپه لوپېرم له دېوانو سره

د کلي پېغلو په ګودر کې خنګه پړېکړه وکړه؟
چې دوي به خه کوي له خپلو لپونيانو سره

د رقیبانو تور مخونه او کوخي د کابل؟
ښکلی جنت کله بنايېږي له کارغانو سره

رقیبه! تا خو ګیدرانو کې هم نه شماري خوک
خو ګوره مونږه جنګکېدلې یو لپوانو سره

وبل یې زما دي دا بسکاري سترګې نور نه دي پکار
د مین سترګې بنسې بسکاريې ژړاګانو سره

چې په ژړا مې ورته سري کړې نوشين سترګې ويل
خدازده که سوله حزبیان وکړې پرچميانو سره

کابل-منځنې طب

د فضلياء، لومړۍ غزل قولکه

غومبوري دې زما د وينې وبش باندي لګيا شول
دې کار ته نن دوه غټه غټه بلاګان سره سلا شول

جرګي د معشوقو له خدايه سپین او سور رنگ وغوبت
د زېړ رنگ په ټاکنه عاشقان سره سلا شول

يو خوک له کوه قاف نه راشي وايي مبارک شه
له تا سره خپلوي ته بنپاپريان سره سلا شول

الله ! دغه خواره واره پر يو مشر راتیول کړي
دارپلو ته يې بیا د غرو لپوان سره سلا شول

بانه دې ياره پوه کړه چې لږ رحم نه کار واخلي
ایستلو ته زما د زړه د کان سره سلا شول

پونتننه ترپنه وشهو چې په ژوند قیامت دی خه شي؟
خواب ته يې مین قول په (هجران) سره سلا شول

سبا به فضليار لکه منصور غوندي په دار کړي
په دې پربکړه نن واره ملايان سره سلا شول

د فضليار لومنى غزل قولکه

پوره پوره يقين لرم تاخير باندي د زلفو
ترلى بند په بند يمه زنخير باندي د زلفو

دا خو شپې خوب کې گورم پکې اوړمه را اوړم
اه شېخه اژر مې پوه کړه په تعبيیر باندي د زلفو

مال دومره مهم نه دی د ئان وير خه پروا نه کړي
اخته دی نه کړي خدای هیڅوک په وير باندي د زلفو

ناصحه اتا يې هم لکه چې خوند ولید که خنګه
بیخي نن نه مرېږي په تفسیر باندي د زلفو

د هر زړه یو خای خوبن وي خوزړګی د فضلیار بیا
همېش او سېدل غواړي پر کشمیر باندي د زلفو

د فضلیار لومنۍ غزل قولکه

خالق دي د بسکلا له بامه وغورخوه مره شي
د کبر او غرور له تخته لاندي راچپه شي

زړگی بېچاره دلته په ټوپونو شي خير غواړي
چې کله ته په بر سرد کوڅي کې رابنکاره شي

کابله کور د هيلو شي چې نوي مشر راشي
خو خوشې وروسته بېرته بیا د هيلو هدیره شي

خفه جانانه بیا به هسي وخت کله رانشي؟
چې نورو نه رامنډه کړې پر ما خوره وره شي

هېر زړونه دي سورې کړل خو په تاهیڅ هم ونشول
په زړه باندي هېږينې کاش په زړه لکه بنيښه شي

چې ستړۍ فضلیار غېړ کې ارام او بیا ویده کړې
الله خبر که دومره مهربانه لکه شپه شي.

د فضلیار لومړی غزل قولکه

واروه نور خاورې د هغې شې پر کيسو باندي
زه شوم په زاريو ستړۍ ته شوي پر نخرو باندي

زړه ! حال به یې ستا غوندي وي مړ به له شوګيره شي
څوک چې اعتبار کوي د بسکلو پر وعدو باندي

هر خه چې کوڅه کې وکړو هیچا ته حال نه وايې
دغه اعتبار لرو د اوري پر غرمو باندي

ناستې وي کرارې کور کې هر خه نه بې غمه دوی
دا ظلم که رحم دی پر پېغلو پښتنو باندي؟

اوسمې چې کوڅه کې فضلياره بې دیدنه یې
هسي ژړېدلې په سفر کې پر شپو شپو باندي

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

د کمین ھېب پر پل

تر خو به په چل ول باندي قدم راسره بدي
لاسونه به په دروغو په قسم راسره بدي

چې زه دي شرابي کړم ته خو هم ئان لې خُمار که
ضرور به دا خل شوندي په چلم راسره بدي

که غواړي يې نو زه خو يې تنها غروی نشم
رباب باندي به خو ګوتې ته هم راسره بدي

ماښام خو دي بانو باندي کړ تېر، اوں نيمه شپه کي
وعده د یوې خولې په سپیده دم راسره بدي

چې ماته دي په خپلي سينې ئاي راکړ نو ګوره
يو خو پيالي د بنګو به نو هم راسره بدي

زما پر نازک تن به فضلياره غرض نه کړي
بس یو به دغه قول بنه محکم راسره بدي

د فضليار لومنۍ غزل قولکه

د زره په تل کې مېشته کېږي بل ځای نه اوسبېږي
مینه په وينه کې ګډېږي بل ځای نه اوسبېږي

نوره يې مخه د سېېرو خاورو په لوري واوري
څوک چې له يار نه جلا کېږي بل ځای نه اوسبېږي

جانانه! تا نه دي غمونو کې وفا ھېره ده
هغوي له نورو نه شرمېږي بل ځای نه اوسبېږي

له ټول بدن نه شوي راتولي د دردونو څېږي
د زړگې لور ته راستنېږي بل ځای نه اوسبېږي

که د ويچار وطن غمونه دي په کار وي نو ټول
د فضليار زره کې اوسبېږي بل ځای نه اوسبېږي

هرېپور

د فضليار لومړی غزل قولکه

دلته گوزاره شوه له تور فکرو سره سخته نور
بنکلیه ! که زما منی له دی کلی نه تبنته نور

غوارې چې زما له خولي د خپل حُسن صفت واوري?
پرېرده دا د وخت نادودي مه راخخه پونته نور

بې د لمر د وړانګو به لمرګلیه! ژوندی پاتې شي?
دلته شوه د بنکلو قحطی، زړه حسن پرسته نور

ولې فضليار باندي چې مېچنې گرځوي
خدای ته گوره راشه له دی کاره تېر شه وخته نور

د فضليار لومړی غزل قولکه

نور سختې دلته شې شوي، له دي کلي کده ورم
ترخي د ژوند شې شوي، له دي کلي کده ورم

د مينې سمندر يم په لمبو کې مې ژوند خوبن دی
چې مرې په کې لمبې شوي، له دي کلي کده ورم

چې ظلم پکي ئاي دي اوس نيولى د جرگو
چې شاري يې دېري شوي، له دي کلي کده ورم

نه غره کې کېبدى بىكارى، نه په کلي کې گودر
هر لور ته هدىرى شوي، له دي کلي کده ورم

بىرنگ غوندي مخلوق ورته له بل ئاي راروان دى
تري کله بنايستې شوي، له دي کلي کده ورم

د ژنيو گلالى خېرى سېپېرى شوي فضلياره
شروع پکي نشي شوي، له دي کلي کده ورم

د فضليار لومنى غزل قولكى

لې خو مې زړه دمه کړه بیا که ئې هم نو خیر
یو وار خو سترګي رابنکاره کړه بیا که ئې هم نو خیر

يا مې تېي تېي زړګي ته شه پتى او ملهم
يا يې نور هم تغمه تغمه کړه بیا که ئې هم نو خیر

دا د چینار په شانتې دنګه بنګه ونه خودي
لې تاو راتاو، کړه وړه کړه بیا که ئې هم نو خیر

ګډۍ د زلفو دي له ئان سره همداسي مه وړه
ښه يې پر ما خوره وړه کړه بیا که ئې هم نو خیر

په خوله که بله وعده نه راکوي خير دي ګرانه
لې يې په سترګونو شته کړه بیا که ئې هم نو خير

راشه دلبره فضليار دي ډېر نهيلی بسکاري
لې يې پخلا، لې يې ډاډه کړه بیا که ئې هم نو خير

د فضليار لومړي غزل قولکه

تنکي تنکي گلان په سپهره خاوره کې پرېبردي
دا ولې لارويان دي نيمه لاره کې پرېبردي

منم چې د اسانې ورځې نسه مېړنۍ يار يې
خو درېغه سړۍ ډېر ژر بیا په ګرانه کې پرېبردي

ای وخته چې رائخي خلک پر ځان باندې رامات کړې
چې خې نو زنڅیرونه يې په غاره کې پرېبردي

ښکاري چې کله ښکار وکړي نو ځان سره يې یوسې
خو ته بیا سوری زړونه لویه لاره کې پرېبردي

رائخي خو په نامه د پسولي مګر افسوس چې
اغزي بیا د زړګي په دښته شاره کې پرېبردي

ښکارېږي فضلياره چې يې زړه دی درخورين کړې
د خپل ژوندون کيسه چې نيمه ژباره کې پرېبردي

د فضليار، لومړۍ غزل قولکه

هره شپه رائي په خوب کي په خندا تا راپه ياد کړي
څه ساده او کليواله شان بشکلا تا راپه ياد کړي

که د ورځي ستا خونخور ياد له رنځور زره نه بهر کرم
تور مابسام راته بلا شي سپورمۍ بیا تا راپه ياد کړي

نا آرام زرونه چې واره د آرام غږه کي نغارې
دا زره سواندہ نيمه شپه خوماته لا تا راپه ياد کړي

منظره يې چې ما ستا په تورو خنډو کي ليدلې
اوسم نو هر یو سنڅل ګل جلا جلا تا راپه ياد کړي

فضليار به ستا له ياده گورستان ته کده وکړم
خو په گور کي به بیا هم هره بلا تا راپه ياد کړي

د فضليار، لومړي غزل قولکه

زما زره چې ستا يادو کې ژوند کوي دا يې د ژوند راز
سمندر چې په لمبو کې ژوند کوي دا يې د ژوند راز

ساده نه دي بني پوهېږي چې د ناز افسون ئېگر خوري
خو پېغلوتي چې نخرو کې ژوند کوي دا يې د ژوند راز

چې ارام له نازه ډک ژوندون پرېږدي په خپله خوبنه
خې مجنون په سرو مېرو کې ژوند کوي دا يې د ژوند راز

نه هیڅ زور شته پري نه ظلم، دا د تول بدن واکمن زره
چې په خپله پرھرو کې ژوند کوي دا يې د ژوند راز

تول عالم بېغمه پروت چې چوپتیا ده په جهان کې
فضلیار چې شوګورو کې ژوند کوي دا يې د ژوند راز

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

چې ګلونه ستا وریل کې بیا شول ئای لیکه پر لیکه
أميدونه مې گوگل کې بیا شول ئای لیکه پر لیکه

سېينو ستورو غوندي تېول ستا د نامه سېېخلي توري
زما د زړه په تاج محل کې بیا شول ئای لیکه پر لیکه

پسلی په تګرهاړ کې لنګوټو نه معلومېږي
د نارنج ګلان هرول کې بیا شول ئای لیکه پر لیکه

زما زړه به په خه حال کړي چې پوځونه د بنکلاوو
ستا د سترگو په مورچل کې بیا شول ئای لیکه پر لیکه

تا چې خان سره خه وېلې فضلياره په قلاره
هغه تېول دادي غزل کې بیا شول ئای لیکه پر لیکه

د فضليار، لومنى غزل قولکه

زړه مې په سترګو دی مین د سینې څنګ نه مني
افغان جانان مې له چنګ سترۍ دی نور چنګ نه مني

همېش څُمار وي او زنګېږي د خیالونو په تال
د چا په زړه کې چې وي مینه هغه بنګ نه مني

دوی له توپک سره بلد دي، صرف ماشه پېژني
لاس يې بېلچې ته نه ورځي ، زړه يې کولنګ نه مني

مین د سوي زړه نغمې بل خه کې نه ويني چې
بې د بلبل له فريادونو بل آهنګ نه مني

دغه پرديو رالوی کړي نور خيالونه لري
دا بې فرهنګه فرهنګ خه کوي فرهنګ نه مني

پښتون يې مه بوله چې يو د توري شرنګ پېژني
خوشال خو ستايي د ادم د رباب ترنګ نه مني

خره فضليار ته خو مې ډېر د سره پالنګ وویل
خو په سنګر کې په شوګیر روبدی، پالنګ نه مني

د فضلياء لومړنۍ غزل قولکه

لمر نور له غرونو پنا کېږي لې خو راشه کنه
زړه مې نری نری خودېږي لې خو راشه کنه

د رقیبانو غمازانو هیڅ پروا مه لره
خیر چې هرڅه اوس راپېښېږي لې خو راشه کنه

د زړه په تل کې مې پرتې دا ورستې شوي هیلې
ستا په راتلو چې راټوکېږي لې خو راشه کنه

د ذهن پانه مې نور سپینه شي هرڅه ترې هېر شي
صرف ستا تصویر پري انځورېږي لې خو راشه کنه

هغه تازه زړه مې باور وکړه چې بې له تانه
بس ورڅ په ورڅي مراوى کېږي لې خو راشه کنه

ته چې ترې لارې فضليار بېچاره توله ورڅ اوس
په لاره ئان سره غږېږي لې خو راشه کنه

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

د چاپ لیکه

کله خان راخخه ورک شي کله ورک شمه په خان کې
کله خاورو کې اوسبېرم کله سترګو د جاناں کې

زما مینه اوستا کبر د افغان او جاپان غوندي
يو تر اوسيه لارنځري ، بل اوسبېري په اسمان کې

ستا غمونه مې په زړه کې واه واه خومره بنه بنسکارېږي
لکه تیته چې رمه شي په سرسبزه بیابان کې

ددې وخت دا ناخبره مسلمان چې ترې کړېږي
ددې هرې یوې ستونزې د حل لار ده په قران کې

د فضلياء لومني غزل قولکه

سپینوستورو غوندي تول يوه اسمان کي سره اوسي
دا پښتون، تاجک، ازبک چا کړل پیدا په يو افغان کې

منم دا چې زما مينه دي په زره کې شته خودومره
لكه پروت چې کوچنی ګل وي په ساحه د کهکشان کې

مقتدیانو! فضليار غريب يو خه وسواسي شوي
خير که نن يې د بل چا نامه کړه یاده په اذان کې

د فضليار لومړی غزل قولکه

پیالې دی بې اثره او کنډول دی خدای وهلى
هر خه نه مزه لاره، جهان ټول دی خدای وهلى

پخوا چالاک شیطان ته هم، صرف یو لغمانی بس و
اوسم خدازده خه پري وشول، لغمان ټول دی خدای وهلى

کونړ نه خه ګيله او نورستان نه خه اميد دی
چې خپله د وختونو سندربول دی خدای وهلى

پرتوګ له پښو ووتو، نېکر او پطلون راغى
لونګۍ شوله بې قدره او پکول دی خدای وهلى

نور لارو، د اتن له هر میدانه ډېران جوړ شو
اوږدي څنې بې تابه شوي او ډول دی خدای وهلى

والله چې فضلياره ملنګۍ کې هم خه نشه
تسپې بې اهميته شوي، کچکول دی خدای وهلى

لغمان

د فضلياره لومړۍ غزل قولکه

په ادڳانو ، سترګکونو ، اشارو ولاړ دی
والله د بنکلو ژوند خو تول بس پر نخرو ولاړ دی

زما له زره نه خو دا ستا غمونو جوړ کړ کابل
اوسم نو پري ئکه (سوله ساتي) د پردو ولاړ دی

خو به مو نورو ته وي سترګې د اميد نیولې
کله به وايو چې هېواد مو پر پښو ولاړ دی

هسي چتي تربنه دا خلک د خوبنۍ تمه کړي
د عاشقۍ ژوندون خو تول پر انډېښنو ولاړ دی

د ننګرهاړ ګلاب ، زما زره او انار د کندار
درېواړه وياري چې یې رنګ ستا پر لېمو ولاړ دی

شبخه ! چې ولې موږه تاته چندان بشه نه بنکارو؟
د خدای طاعت لکه چې تول بس پر تسلیم ولاړ دی

ګلمخي اراشه مسافريار دی خدای بيړ اوستو
ورک فضليار دي د ګودر پر خندو شنو ولاړ دی

د فضليار لومړي غزل قولکه

بس تولې سیمې د زړگې مې نور تر خولې ډکې دی
ستا له يادونو ددې بسار واره کوڅې ډکې دی

چې رائې نه، تصویر دې مه رالېږه خه پړې کوم
ستا تصویران خو خه لې نه دی ترې باغچې ډکې دی

ددغه چم له پېغلو جونو به خوک خه ګيله کړي
چې یې له زرو فسادونو نه وړې ډکې دی

خدایه ځنګلونه خو یې وربېل اوسل بل خه وايې
چې له الماسو ددې وران هېواد درې ډکې دی

دلته د ورځې هم ډاډه خوک ګرځدله نه شي
داسي خو نه ده چې له ډاره مو صرف شپې ډکې دی

خندا خو خه کړي ادګانې هم پر خپل خای پرېږده
والله د مینې له اثره دې ګيلې ډکې دی

یوه خو نه ده، دوه خو نه دی، درې خلور هم نه دی
د فضلیار له غزلونو کتابچې ډکې دی

د فضلیار لومړی غزل قولکه

اطرافیان

خه ساده خلک يو چې خوک راته راوګوري لې
مونږه ورمندې کړو لاسونه ورته دواړه ورکړو

مونږ اطرافیان بس په هر چا کوو د خپلوا ګومان
خوک چې راپاخې تالاشی ته مونږه غاره ورکړو

دوی مو په شوارو واسکتیونو کې بمان لټوي
مونږ ورته جېب نه موتې کورت راواخلو واړه ورکړو

مونږ ساده خلک په تېگۍ او برګۍ نه پوهېږو
چې خوک مو خوبن شي نو بس زړونه په ولاره ورکړو

د سر په بیه له خپل حق نه تېرېدلې نشو
دي ته حاضر يو چې دوستې کې ورته دواړه ورکړو

کابل-پولیس آکادمۍ

د فضلياء، لومنې غزل قولکه

کله کله ازاری شې گنی نور د ژوند قرار يې
عشقه اخومره بختور يې له یوزره نه بل ته لار يې

کبرجهنه! خلک اخلي غلامان په لورو بيرو
زه چې هسي ستا غلام یم ته له ما خخه بېزار يې

سره شاديان خه په غرور درته راغلي وو وطنها!
خو له تانه خبر نه وو چې پرديو ته انګار يې

هجره! خير اوس خو مې يار يې، راته وايه چې دا ولې?
د زړگي له غوبنو پرته نور له هر خه نه بېزار يې

که پر زړه د فضليار دي بارانونه د غمونو
د نړۍ ډېرو غمو کې د جانان غمه سردار يې

د فضليار لومني غزل قولکه

که ملامت یم او که نه یم نور توبه جانانه
خیر دی بخښنه درنه غواړمه خفه جانانه

د سمندر زړگی په مینځ کې مې تاوبېي مدام
ستا د یادونو زوروره شان خپه جانانه

ولي له خپل پخوانې کور داسي په خنګ تېربې؟
کله نا کله خو مې غېږي ته رائه جانانه

باور دي وشه ستا له تګ سره یو ئای ووته
زماله ژوندہ د خوبنيو جنازه جانانه

نور به هغه خبره نه کړم چې ستا خوبنې نه وي
نور به د هر کار درنه غواړم اجازه جانانه

باور مې نشي چې دي وشي هیڅ امکان نه لري
د فضليار پرته له تانه ګوزاره جانانه

د فضليار لومړی غزل قولکه

که راغلې نودا ستاد سترگو بىكار درته درېسیم
پر زره به مې تر تولو ستر پرهار درته درېسیم

له غره راخورند رود به درنه هېر کړي که دې ولید
ددغې ګلالۍ جینې رفتار درته درېسیم

شربت غوندي يې غړپ که ای د وخت غلام زلمیه!
نور خه درسره بسايې خو بس زار درته درېسیم

کم عقل دی چې هر خه ورته وايم نه صبرېږي
دا زره ، دا په اور سوی سور انګار درته درېسیم

عجبه ده ، هر خه يې د دوستۍ په نامه وکړل
وزنې ، ورانونې او بمبار درته درېسیم

توبه! داعزراييل هم عجیبه غوندي انسان دی
ها پاس خونه، جانان د فضليار درته درېسیم

د فضليار لومنى غزل قولکه

قتل پسې بیا راوتي دوه غبرګې خونکاري دي
خدایه زړه مې ساته نن یې بیا سترګې خُمارې دي

خنګه تر خوا درشمہ او خرنګه دي بنکل کرمه
شا او خوا لښکري د بېلتون خونی ولزې دي

ستا په کشمیر مخ هندوي زلفې پيردارې خو
زما له افغاني غازې نظره سره ورانې دي

هیڅ د مینې راز او د عشق ناز پکې بنکاریبوي نه
ئار دي شم له سترګو خنګه نن داسي ناګاري دي

خدای خبر چې بیا دغه د زانو کتارونه نن
کوم لور ته هجرت کوي پر کومه خوا روانې دي

ته خو نازنيني ټې رائې چې ګوندي غلا یې کړې
پام کوه د زړه مې بدماشاني خوکیداري دي

د فضلياء لومړي غزل قولکه

خدای خبر نور دی لاکوم وخت او زمانو ته پریښی
دا دومره غټه حساب دی یاره کومو شپو ته پریښی

تاسو پوهېږي چې دا خدای پاک ولې غرب نه وهی؟
هغه یې هم افغان پکول او لنگوتیو ته پریښی

ته چې ترې تلې نو خوب دی ولې ووړ له ئانه سره؟
ماشوم زړگی مې دی جانانه شوګیرو ته پریښی

ملا! را اوڅه له مسجد نه امامت خه کوي?
سیاست دې ولې دی مضرو حشرو ته پریښی

د خلکو زړونه یې پر لاره باندي وکړل ټول
د فضليار یې د زلفانو زولنو ته پریښی

د فضليار، لومنې غزل قولکه

مینه، خندا، توکه، ادا به بیا له کومه کوي
سختو حالاتو کې دعا به بیا له کومه کوي

چې هم دې وژني او هم خوند په کې له ژوندہ ډېروي
داسي نظر داسي مسکا به بیا له کومه کوي

غوروه! پام کوه چې يار درنه خوابدي نشي
ساه اخیستل د زړه درزا به بیا له کومه کوي

وخته! دا خوبنکلي بي قدره نه کړې پام پري کوه
داسي پښتو داسي تقوا به بیا له کومه کوي

سپورډۍ په (لمن) ډېر ظلم مه کوه که مرشي ګوره
ته به هم خواره شي رينا به بیا له کومه کوي

د فضلياء لومړنی غزل قولکه

دالي: دنفو صبورجان او غيو، جان ته!

کندھاري ياران چې کله راپه زړه سی بارا
په هغه دم مې نو زړگی ذره ذره سی بارا

دا ته نو چېږي يې چې نه بنکارېږي وه ظالمه!
هسي نه ژوند مې درېسې ايره ايره سی بارا

ژبه مې ګونګه سی بیخې غزل ويلاي نسم
خو چې تا ووينم غزلې راشپوه سی بارا

بس ګرده ورخ لکه پايلوچ ايله ايله ګرڅېږم
ته څونه بنه يې چې رايد سې ورخ مې بنه سی بارا

که بیا خوابدی سوې نو بیا به دا نړۍ ورانه سی
بیا به مې ګرده سره زړه بس لولپه سی بارا

کندھار

د فضلياء لومړنۍ غزل قولکه

دا پروا نه کړي چې خوک ګډېږي ته خواره نه لري
سخته ده دا چې د یار سترګو ته رانجه نه لري

خوک چې ماغزه لري ضرور به هغوي غم هم لري
خوک چې په زره نه لري غم هغوي ماغزه نه لري

د رقیب حق دی چې خپل خان د خلکو سیال و ګنډي
څکه چې هیڅ په لمن داغ لکه کارغه نه لري

ښار کې موکار نشته دی هر سړۍ اوړګار ګرځېږي
کلې کې نشته دی او به ، غرمو غرڅه نه لري

وخت به بې خوندې څنګه نه وي وخت به خود ګډوه وي
وخت بې غیرته په لمن کې پښتنه نه لري

په فضليار باندي ملګرو کې ډېر ګران هغه دی
چې هم برېتونه ، هم وښستان او هم بانه نه لري

د فضليار لومړی غزل قولکه

سپین سان مې اوس په تورو سترگو خور دی که رائې
بس نور مې نو سفر د گور په لور دی که رائې

دا تاته زما تن چې نه زړگی لري نه روح
وه غمه د جانانه ! ڈېر بنه کور دی که رائې

یواخې همدا ته مې د رنځور زړگی ارزو یې
له نورو نعمتونو مې زړه تور دی که رائې

ظاهر وجود مې مه گوره چې روغ رمت بسکارېږي
دننه مې زړگی اخیستې اور دی که رائې

ها تا چې کبرجن ګانه مغرور دی ورته وېلې
هماغه فضليار درته سرتور دی که رائې

د عامي سراغنیاړون - جلالکوت

د فضليار لومني غزل قولکه

یوی بھرنی مېلمنې تما!

گوره لومې ، جال او زولنو سره به نه رائې
زلفو تار په تار خورو ورو سره به نه رائې

دا خلک تیارو کې دی بلد سترګې بې برېښ کوي
دي ئای ته د لمړ د پلوشو سره به نه رائې

مرګ دی راشي مرګ له دوى نه سل خله بهتره دی
ژوندہ ! د بېلتون له تورو شپو سره به نه رائې

سترګې دې په کور کې پرېبردہ بیا رائے زما خواته
دلته دانه تېرو تمانچو سره به نه رائې

بې له بېکلو راشه فضليار دې هرکلی کوي
پام کوه د مرګ له پرېښتو سره به نه رائې

د فضليار لومې غزل قولکه

د هنېي او پنهني خور مردانه ناصري ته

نهيلې مه شې خوري خپل پت به حتمي ساتي
خوانان به وکوري چې خنګه خپلواکي ساتي

د ملالى سکنى خوييندي نو په خه شوئ تاسي?
چې سنگرونه مو يواخي اوس زلمي ساتي

د خو تيټ سترگو او پردو په سر دي نشي بدنام
ه پر زلميان شته دی چې هوډونه ايوبي ساتي

که توب، توبك، توره او ڈال ورسره نه وي ، خير دی
پښتنه بسه دی په کورو کې تبرګي ساتي

زمونې شپونکي اوس روبدې شوي په بېدیاوه کې دوي
خپلو رمو سره ضرور خو داني سپي ساتي

کېداي شي دا حل دغه چم لکه ميوند وخلې
د ملالى خواص چې ھان کې (ناصرۍ) ساتي

د فضلياء لومړي غزل قولکه

د گلاب د گل غوتی شولي که خنگه؟
ایله اوس نو د یاری شولي که خنگه؟

پولادی زرونه په یو نظر سکاره کړي
جادوګره بنګالی شولي که خنگه؟

دا چې تل د پېغلو مخکې یې روانه
سرلبنکره ابدالی شولي که خنگه؟

په هر چا به لکه واوره وربدلې
خو پر ما لکه بلي شولي که خنگه؟

خنگه لاس پر مخ حیرانه ودرېدلې؟
پښمانه په خولګۍ شولي که خنگه؟

د فضلياء، لومنې غزل قولکه

والله ډېر زیات څورول دي او س یاد کړي
نوره لارې کابلۍ شولي که خنګه؟

ستا دي مستو حرکاتو کرم بي خوده
توله جوره له مستي شولي که خنګه؟

فضليار ته او س غوشه او کنخل نه کړي
ګلې! نوره سکنۍ شولي که خنګه؟

د فضليار، لومنې غزل توګه

ستا د سترګو، د کتلوا بلا واخلم
ددي دوه غبرګو قاتلوا بلا واخلم

ستا لپاره ستا د واړو غلامانو
د نړۍ د تولو بسکلو بلا واخلم

برند راوګوري بیا ئان سره مسکی شي
ددي درد ، ددي درملوا بلا واخلم

زه د ئان او که د ستاسي غوندي یاره
د تک زېړ ، که د سروګلو بلا واخلم

ښار دي ورک شي، د خپل کلي د پېغلوټو
د تیکريو د وربلو بلا واخلم

د ګلانو هر خوک اخلي فضلياره!
ستا په شاتې د بلبلوا بلا واخلم

د فضليار لومنې غزل قولکه

په عاجزی کوم غوبنتنه پیره
کوه د زړه مې لږ پوبنتنه پیره

روح او جسد مې دا ستا غږګ مریدان
غواړي له تا سره ليډنه پیره

تک سپین بشر او تکې توري جامي
مه کوه ډېره ټولوژنه پیره

خومره له کودو او تاثير ډکه وه
هغه اول خلې کتنه پیره

د فضلياء لومنې غزل قولکه

درنه بي لزي شاعري مې نشي
بنه يې په غور کړه خارنه پيره

چې هم شي خوب، هم نازکخياله داسي
د تخيل غواړم روزنه پيره

که دي دا خواست د فضليار ومانه
نو سل او زر خله مننه پيره

د فضليار لومنۍ غزل قولکه

زړه، عقل که روح وايې چې کوم نه دی؟
دوی کې ستا په مینه چې مسموم نه دی؟

څوک دی د دوزخ د سرو لمبو لایق؟
چا ايمان راوري ستا پر نوم نه دی؟

ډاګ دی، قبله نه بنسکاري لمونځ خنګه کرم
کور د جانان هم راته معلوم نه دی

زړه مې په هر ست باندي پوهېږي اوس
اوسم که پخوا غوندي ماشوم نه دی

پرته له تقوا ، پرته له دين خخه
څوک وايې چې ژوند لکه زقوم نه دی

ټول دي اوسم تړي په بناپېرو پورې
وايې دا هلک د انسان زوم نه دی

زړه د فضلیار یې درې وړې کړ
چا وېلې چې غم دي به اتموم نه دی؟

د فضلیار لومنۍ غزل قولکه

د خاطل اېرډي پس لیکه

د انکار تکو کې اقرار دې وکړ
ګرانې! دا خه عجیبې کار دې وکړ

دا و نظر او که د غشو باران?
چې دا زما د زړه پر بشار دې وکړ

تا په نفرت ګوره هیڅ نه وو کړي
خو نن په مینه د زړه بنکار دې وکړ

زه یې ریښتیا کړم در په دره ګلې!
هسي چتهې د ناز ازار دې وکړ

د فضليا، لومنې غزل قولکه

ستوري دي ورکړل خال دي واخیستو تري
اسمانه چل زما په يار دي وکړ

هسي هم روبدی يې زره ، خير دی که نن
ان تر سهاره انتظار دي وکړ

اوسم (انالحق) خه؟ تا به هلتہ منم
چې دغه غږ پر سرد دار دي وکړ

واک دي د خولي نور فضليار ته ورکړ؟
دومره باور او پر ما خوار دي وکړ؟

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

پام زره! چې دی ژوند لکه گنډېر نشي
بیا د یو چا یاد درنه چاپېر نشي

کله خوک د یار رضا موندلاني شي؟
خو پوري له خپلې رضا تېر نشي

هیڅکله فراق ورته ونه وايې
ژوند چې دی سور اور، خواره گنډېر نشي

زره! خه چې دی خوبسه وي، کوه یې خو
پام کوه چې رب درڅخه هېر نشي

وامي ورېدل ودي ويل هجر ته
پام چې فضليار درنه کوشېر نشي

د فضليار لومړۍ غزل قولکه

د خپل نامه په خوا کې (ګل) لیکي
زما د نوم سره (بلبل) لیکي

زهرو او شاتو نه جور لیک رالپېږي
چې یو سلام او یو کنڅل لیکي

د وخت قلم د هغه چا پر تندی
چې ھېروژونکۍ وي ، اتل لیکي

زه قافیه او ردیف نه پېژنم
د وطن غم پر ما غزل لیکي

زمونړه هر ګاونهۍ خپل پلان کې
پاس د چون لفظ لاندې (کابل) لیکي

توری د (یار) په (فضل) خومړه ګران دی
په څان پسې یې متصل لیکي

د فضلياء، لومنې غزل قولکه

ستا د مستی او نخرو خه کمی دی
د اباسین د خپو خه کمی دی

خله مې زره باندي داغونه پونتني
د يخ پر مخ د خولو خه کمی دی

زما غوبنتني که هر خو ډېري دی
دا ستا په خوله د پلمو خه کمی دی

وايده د جنگ که د ورانيو وکرم؟
زمونږ د ژوند د کيسو خه کمی دی

دلته يې توب او تانګ جوره غړوي
په دي وطن د نغمو خه کمی دی

صرف ماتول يې زده کوه پې مخې!
تاته د زره د بنېښو خه کمی دی

د فضليار بي پروا خياله! پام کره
دلته د دار زولنو خه کمی دی

د فضليار لومنۍ غزل قولکه

زړه ته يې زما چې زولني نه کړې
لنډي لندې زلفې دې اوبدې نه کړې

ولي هسي خون د مين زړه اخلي؟
پام کوه چې شونډي پ دې بیا سري نه کړې

هسي خو رائي نه تر خو پوري چې
هيلې مې په زړه باندي ورستې نه کړې

زه اوس اموخته يم خوله په زور اخلم
ګوره چې دې ځان بې حوصلې نه کړې

نور مې په مات زړه چې لوبي ونه کړې
هسي نه چې ځان ورباندي پري نه کړې

غېر ته د جانان به ور ونه رسې
خو چې فضلياره شې رنې نه کړې

د فضليار، لومړۍ غزل قولکه

خنگه به له ما دومره ارزانه ته؟
ستا عِشُق به د سر په بیه مانه ته؟

دا خلک دي موښه ته دُعاګانې کړي
موښه که نه واي روس تر هندوستانه ته

کان د زمرودو خپله هم ژړل
کله چې وتو له بدخشانه ته

ولي دي افغانه دومره ژر پربښود
ستا دُبُمن روان و له جهانه ته

د فضلياء لومني غزل قولکه

پاس فضا کې هم افغانان شته که خه؟
خنګه د باروت بوی له بارانه ته؟

راغلې خو له تللي دي ونه پوبنتل
ولې له دي خاورې پښمانه ته؟

مخه مې د (آه) تا ولې ونيوه؟
ستا له لاسه ان تر اووم اسمانه ته

هسي دي غزل د فضليار تم کړ
دا خو تر حمزه او تر کاروانه ته

د فضليار لومړي غزل قولکه

قد د صنوبر لري دلبر ربه
حسن لکه لمر لري دلبر ربه

خلک يې بانه بولي خو سترگو کې
سم لکه خنجر لري دلبر ربه

دا چې بې له وپرې ئې رائی دلته
ئان باندې باور لري دلبر ربه

تېر شي له تېر زړگى سورى کاندې
څومره خودر نظر لري دلبر ربه

زړه نه دی ، له تکو تورو تېرو نه
جور سینه کې غر لري دلبر ربه

داسي نه چې صرف همدا بې رحمه ده
دغه شان تېر لري دلبر ربه

ورحمېږي ته پر فضليار باندې
زښته ډېر خطر لري دلبر ربه

د فضليار لومنى غزل قولکه

پکي پيدا که د ژوند شور جانانه
جوره که زما په زړه کې کور جانانه

لړه په شوندو کې مسکى غوندي شه
لړ مې زخمی زړه که ټکور جانانه

لري کړه نوره دنداسه له خولي نه
پر زړه مې مه بلوه اور جانانه

رائه د شرم له هسک غره راتپر شه
راشه په زړه مې شه راخور جانانه

ئاردي شي زر بنايسته او سل غنمنګ
له تانه اي زما تک تور جانانه

په يو نظر چې زړه دانه وانه کړي
رب دي او به کړه دغه زور جانانه

فضليار مه وژنه په پڅه چاره
ورپسي راوره دا خل لور جانانه

د فضليار لومني غزل قولکه

کله د ادم د ریاب ترنگ شمه
کله د ابدال د توری شرنگ شمه

کله غلیمان په ماته سر کرمه
کله خپلو وینو باندی رنگ شمه

شا مې د میدان په لوري نه شوله
مخامخ روان شمه غورخنگ شمه

زه د چا اتوم بم ته احتیاج نه یم
حارد خپل ولس له نام او ننگ شمه

زور د عقیدې مې خدایه کم نه کړې
هسي نه چې هر ڈګر کې رنگ شمه

سرومال مې دواړه له وطنه حار
خبر که په دې لازه کې ملنگ شمه

د فضلياء، لومنې غزل قولکه

وخت د ضرورت کې به توبک اخلم
نور به مل د بېل او د کولنگ شمه

زه پښتون زلمى او س پوهېدلې يم
غواړم چې په پوهه کې هم دنګ شمه

مال او متاع رنګ د ژوندون نه ګنډ
مینه کې چې پر شم نو بدرنګ شمه

غواړمه ملګرو فضليار غوندي
بنکلو ته په غاړه کې لوونګ شمه

د فضليار لومړي غزل قولکه

شا او خوا زما د سترګو اوس رنه ده
پکي بله چې دا ستاد مخ ډیوه ده

د نړۍ منظري تولې مې شوي هېږي
ستاد سترګو خومره بنکلې منظره ده

په نخرو د پېغلو ډله کې روانه
دا د سرو کالو جلى خومره خورډه ده

رائه مه ئه یو سات کېنې د یار یاده!
سهار لري دی تر اوسه نیمه شپه ده

د خپل وران کابل بنکلا چې مې لیدلي
د نړۍ له نورو بنکلو مې توبه ده

د فضليا، لومنې غزل قولکه

ستا د مينې شنې نښتري پري ولاري
څه سرسبزه مې د شوخ زړگي دره ده

د کابل شار شويه بناره! زيرى زيرى
ستا د پېغلو ډله بېرته راستنه ده

فضلياره اوس په مينه بنه پوهېږي
خلک هسي درته وايي چې وړه ده

د فضليار، لومړۍ غزل قولکه

سخت شولو گوزران، چې دا به خنګه شي
نه رائي جانان ، چې دا به خنګه شي

زه درته پر Ҳمکه انتظار کړمه
ته شوي د اسمان، چې دا به خنګه شي

لوټي لوټي خاورې دې کړ، وران دې کړ
زما د زړه جهان، چې دا به خنګه شي

خلک د ژوندون په خوند مرپېږي نه
مونږ ورته حیران، چې دا به خنګه شي

بس د مرچو څتیه باندې ناست دي تول
زور دې او که څوان، چې دا به خنګه شي

ښه او بد نه ګوري فضلیار مني
ستا هر یو فرمان، چې دا به خنګه شي

د فضلیار لومړی غزل قولکه

پرپرده ستا په سینه خور لکه تیکری شم
د دې غiero خلکو سترگو کې اغزى شم

ستا لوړۍ خندا شپلی د اسرافیل وه
يو ئل بیا و خاندہ شاباس چې ژوندی شم

سپېلنۍ یم خو د بنکلو و چکالی ده
ربه! یو بنکلی پیدا کړي چې لوګي شم

لبونی شم په ځنځیرنه سړی کېږم
خو چې یو سوک د یار و خورم نو سړی شم

سل ګيلې او زر غوبشنې مې وي زره کې
خو چې تاته درنژدي شم نو ګونګي شم

د ماشوم غوندي مې نور غېړي کې وانځلي
رائه ته غېړي ته راشه چې زلمى شم

د فضليا، لوړنې غزل قولکه

کله هر وخت کله لې تم درخمه
د وخت له دوده سره سم درخمه

د ګل په وار بورا دی کله منعه؟
ته مې بشکنځه زه به بیا هم درخمه

د سینې لاز دی راته خلاصه پرېږده
د زړه ګعبې ته په حرم درخمه

ګله ! که شا او خوا دی ټیول اغزي شي
زه نيمه شپه سپور په شینم درخمه

د بي شرميو پليتيو نه پاك
لكه پښتو ، لکه زمزم درخمه

چې مې په قدر باندي نه پوهېږي
خير فضلياره نور به کم درخمه

د فضليار لومړۍ غزل قولکه

له هر کار نه یم وېستلى د يار سترگو
په زړگي یمه ويشتلى د يار سترگو

ساده سترگې مې په جنګ کله پوهېږي
هر میدان ترينه ګتلى د يار سترگو

څه دوه ، درې او یا خلور واري خونه دی
په بار بار یمه رتلى د يار سترگو

نه پوهېږم چې کوم عیب، اخطار او ډاردي
زما سترگو کې ليدلى د يار سترگو

دا چې اوښکې مې له سترگو نه بهېږي
دغه حال رالورولى د يار سترگو

فضليار ته بل چا هیڅ ویلي نه دي
دا له کلې راشړلى د يار سترگو

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

ته که د بل شې ژوند به خه شي ياره
گومان مې نه شي چې دې وشي ياره

پرته له تانه خو سپرلي هم گوره
خزان خزان سپېره سپېره شي ياره

ژوندکې به داسي وخت هم راشي کله
چې مې د زړه داغونه بنه شي ياره؟

تول ارمانونه د نهيلی ژوند مې
په ځورېدو ځورېدو مره شي ياره

خپله يې نه غواړې که ويې غواړې
کور به ويچار د بېلتانه شي ياره

زړه چې مې چا کې صمييميت وګوري
نو تول خواص يې د واړه شي ياره

چې فضليار کله ستا سوچ کې لاره شي
نو يې خولګۍ او به او به شي ياره

د فضليار لومنې غزل قولکه

په سترګو شې خبرې

100

دالي: خپل مشر تر، مولانا محمد امیریس (حقانی)، ته چې په
دېر تر خې، فخت کې مې دېرې خورې شېږي فرسنډ کړي

روح، زره او جسد مې لور په لور شول نور
يو يې د اسمان دوه يې د گور شول نور

تور زما د سترګو ولې نه رائخي؟
سپین زما د سترګو پسې تور شول نور

ای د ژوند اسریا پرته له تانه خو
خوب، خوراک او خبناک راته پېغور شول نور

بس دی فضلياره په ژوند خه کوي
بخت او تخت دي دواړه رانسکورشول نور

ککرک

د فضليار، لومنې غزل قولکه

تا نه ډېر جانانه بل خوک نشته دي
نه پاس په اسمان او نه په ځمکه خوب

ماته مې چرسی لالی رایاد کاندي
بوی د چرسو لګي پر ما ځکه خوب

دوی وايسي جانان دې نمک نه لري
زړه وايسي جانان دې بي نمکه خوب

وپونستل يو چا چې پښتنه ولې
نه ګنې بل هیڅ خه تر توپکه خور؟

بيا هغه خبر وکړه چې وېل به دې
دا د ظالم زوي دې بي درکه خوب

ياره فضلياره فکر نه کوم
بل به نوکوم خای وي تر (ککړکه) خور؟

پاس پچيس

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

ارمان ارمان ساتل يې نه پېژني
بنکلي فقط د زرونو وره پېژني

ددې مهال ياران الفت خه کوي
دوی خو فقط پيسه او سره پېژني

زما په زړه کې يې عمرونه تېر کړل
خو ما تر اوسمه پوري نه پېژني

زما غریب چې صیب ، جناب نه دی زده
نو رینستیا خوک به ما په خه پېژني

د فضليا، لومنى غزل قولکه

بې له مینې چې ناشونی ده، دې چم کې
بله هره گناه شونی ده، دې چم کې

مینه ستا مې په زړه نوي روږدي نه ده
دا بلا ډېره لرغونی ده، دې چم کې

دا د زړه دا مینه ناكه شان مرغۍ مې
له تعجبه غونې غونې ده، دې چم کې

دا چې وايي مینه جرم دی گناه ده
دا وينا بالکل رينستونی ده، دې چم کې

د الفت د بشپړۍ خدایه ته مل شي
ډوبه شوي نور تر ستونې ده، دې چم کې

فضلياره ته يو چا ته خواوه ګوري
دا خبر ګوره مرګونې ده، دې چم کې

ګکړل - سرلاړو د

د فضليار لومړنی غزل قولکه

زره کې مې دواړه روح او وينه لاشته
پکې ستا یاد پکې ستا مينه لاشته

چېرته به زره شي له دي کلې صبر؟
چې پکې هاغه نازينه لاشته

بچي د کرکې ننګرهاره وايي
خنگه تر اوسه دلته مينه لاشته؟

راشه په خپل رنګ يې رنګينه کړه نور
د ژوند په پانو کې مې سپينه لاشته

يو فضليار دی چې بې مينې ګرځي
که دلته بل خوک هم بدبينه لاشته

د فضليار، لومنې غزل قولکه

یوی لانجمنې پاپېرى تهرا

* * *

یوازې ستا خونه دی ھېږي دی یار
لاتجي بېخي له حد نه تېږي دی یار

د خو بدرنګو او ترخو له لسه
خوبې خبرې رانه هېږي دی یار

نیمه په کور نیمه په بند کې والله
میاشتې د ژوند مې داسې تېږي دی یار

اوسمې وخت کې او رینښتینې مینه؟
دغه خبرې پخوا تېږي دی یار

ستاد سیالی پکې خوک نشته گني
جینکې دلته کې هم ھېږي دی یار

د زره له غوبسو مې تراوسه پورې
ستا اداګانې لا چاپېرى دی یار

د فضليا، لومنى غزل قولکه

بنه يې سپک لکه د خلي که جانانه
رقیبان مې غلی غلی که جانانه

دا سپېرو سپېرو وختونو پسې راشه
پسلی غوندې يې بسکلی که جانانه

ستا پیکي ته زما زره خدای پیدا کړي
سیخکي تربنې راکولي که جانانه

خیر د زره له یو خه وینو خخه تېر شه
یوه سمه غزل ولیکه جانانه

فضليار د خپلو بدوبخبله غواړي
ترمې اوښکي يې قبولي که جانانه

د فضليار لومړۍ غزل قولکه

په سرچو شې خبرې

107

دالي: د خوکانو په لوخي کې د ملک محمد قیاس درېنې کورنې ته، چې پر جلاکرت
د امرکایي بیماریویں مهال پې دېري سوژوی په فربن تندی سراسر کالاې وړي

خپلواکي مې د خپل قام راخخه غواړي
له غلیم نه اتقاءم راخخه غواړي

باغي روح مې د بدنه قفس کې تنسګ دی
د وحشت پر ضد قیام راخخه غواړي

تنګ غیرت مې پېغورونه راکوي تل
هغه خپل شهید امام راخخه غواړي

عجبیبه ده چې تقوا په چا کې نه وي
هغه خنګه احترام راخخه غواړي

فضلياره مقتول زړه سره خه وکرم
د مسيح د خولي سلام راخخه غواړي

لندۍ-خوکاني

د فضلياره لومړنی غزل قولکه

زخمی دې نه کړي یاره په قسم دی خطرناک
تنکی مخ دې ترې ساته چې شبنم دی خطرناک

یو وخت به مې شي زړه توټې توټې هوا ته پورته
یو څوک یې مینځ کې پروت لکه د بهم دی خطرناک

حیران یم چې دې څنګه دا مغروره دلاسا کړه
ملا صاحب ا د ځان په څېر دې دم دی خطرناک

بس تک پسې بل تک شي په زړه غږګ تکونه راکړي
هر ناز یې په والله لکه لرم دی خطرناک

وېړېږم د چا یاد یې رینې غوڅې نه کړي خدايه
هر وخت د فضليار زړه ته اړم دی خطرناک

د فضليار لومړني غزل قولکه

نا آرام زره مې آرام راخخه غواړي
یاره ستا د شونډو جام راخخه غواړي

ستا لیدو سره نن ونه لړزبدلو
زړه مې ټکه اوس انعام راخخه غواړي

يا مرګي او يا جانان، لاسلیک دې وکړه
مینه داسې استعلام راخخه غواړي

د زړگې مې بله هیڅ غوبښنه نشه
ستا یادونه تل مدام راخخه غواړي

د فضلياں، لومنې غزل قولکه

ژوند مې يو خە، تن مې بل خە، روح مې نور خە
يارا بىسە بد دې تمام راخخە غوارى

دېرخە شتە چې خوبى مې نە دى ، خويي واي
ھەنە تۈل مې خپل عوام راخخە غوارى

ته دا زە، دا ستاد زلفۇ مېن گورە
لىپۇنى پە خپلە دام راخخە غوارى

يار به خنگە شي؟ دا زە يې فضلىارا!
ھە سەھار او ھە مابسام راخخە غوارى

د فضلىار لومۇنى غزل قولكى

بس ڈز ته وي تيارې دواړو غږګو کې مرمى
جانان همېشه ګرځوي په سترگو کې مرمى

يو وخت دلته تېر شوی چې نښتې به وي خدايه
په ونو، انسانانو او په چرګو کې مرمى

د بنو او د خوبو تورو پر ئای پکې پرتې وي
په خولو د Ҳینو Ҳینو غنمرنګو کې مرمى

د وس يې خدايه نه يو په خپل فضل يې کړي شنهۍ
دا پورته الوتکو څوانيمرنګو کې مرمى

د فضليا، لومني غزل قولکه

ته چې لار شي ستا يادونه نور هم ډېر شي
دا دروغ دي "چې خه تېر شي هغه هېر شي"

که پلودې کړتې لري ، لمربه خوار کړي
ټول شمسي نظام به ستاله مخ چاپېر شي

پردي خوار زره مې هيڅوک بريالي نه شول
چاته تېر د تورغر چاته پنجشپر شي

څه یوه ورڅه خو مې نه ده، تل دا حال وي
خوازه لازه ورته نیسم جانان تېر شي

پر کابل د وحشت دور راپه ياد کړي
د يار ياد چې مې له زره خخه چاپېر شي

دا خوبېته به په خلکو کې ژوندي وي
فضلیار به له يارانو خخه هېر شي

د فضليار لومنۍ غزل قولکه

بې پونستنې بې سلامه راغى نېغ خوک
په زړګي مې راداڅل شو لکه تېغ خوک

د همدي لپاره خدای مونږ ته راکړي
سر به نه کړي ای وطنه له تا درېغ خوک

خدای مې يار ته هسپی سترګې دی ورکړي
لکه ورکړي سپین بنامار ته لاس کې تېغ خوک

فکر نه کړم که جنت کې يې سات تېر شي
چې یو خل د يار په مينه کې شي دېغ خوک

لکه زه چې يې د زره وينې ورزېښم
دي مجلس کې راته ګوري داسي تېغ خوک

فضليار بېخي له ئانه خبر نه و
خو په زره کې يې بیانا ناست و اېغ و بېغ خوک

د فضليار لومړی غزل قولکه

درانه اسنادنکار ته!

روسان پر ټوله لاره، کوي خلکو ته کيسې
افغانه! ستا له ڈاره، کوي خلکو ته کيسې

پکول که مې نړۍ کې، د مېړانې یو سمبول دی
لونگۍ مې هم چلتاره، کوي خلکو ته کيسې

يو وخت به یو شمېر خلک، په نښتو او aziونو
د غرب په هره لاره، کوي خلکو ته کيسې

که اوس دی هغه تېروختونه نشته پروا نه کړي
غزلې دی ناګاره کوي خلکو ته کيسې

د فضلياء لومړنی غزل قولکه

دا جلى مې پاس په بلی خو ئىلى ليدلې ده
ما خو په خطر کې نړۍ خو ئىلى ليدلې ده

دروغ وايي د خان د سېبې خلتیا په هکله دروغ وايي
(لمن) سره مې وربع کې (سپوږدمې) خو ئىلى ليدلې ده

مور دي راته غله بنسکاره شي ستا سترګي چې ووينم
ما يوه بي سترگو هوسي خو ئىلى ليدلې ده

خدای خبر چې ولې يې بشپراوې هیڅ قبلیږي نه
رب ته په سجده مې خپړې خو ئىلى ليدلې ده

پام چې فضلياره د طالب په نوم منکر نشي
ستا په سر مې سپيننه لونګکي خو ئىلى ليدلې ده

د فضليار لومړنۍ غزل قولکه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library